

El *Pla Especial del Catàleg del Patrimoni Arquitectònic* de Mataró, contempla la protecció de les capelletes de carrer.

Rafael Soler i Fonrodona, gerent del Museu Comarcal del Maresme i membre de l'Equip del Museu Arxiu de Santa Maria, formà part del Consell Municipal del Patrimoni Arquitectònic que elaborà l'esmentat *Pla Especial* en representació del Museu Arxiu de Santa Maria, representació que encara manté avui en l'actual Consell.

En el seu treball ens dóna referència d'unes antigues capelles desaparegudes i, a la vegada, fa una crida per a la restauració de totes les existents.

LES CAPELLETES DELS CARRERS DE MATARÓ

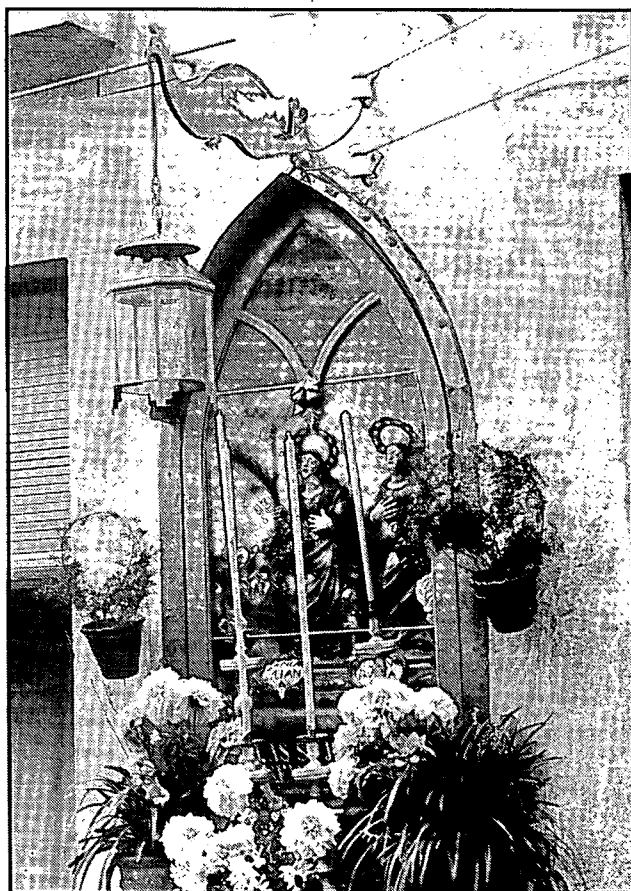
En passar pels carrers de la nostra ciutat vella i del seu primer eixample, podem observar com a les façanes de moltes cases hi ha capelletes votives, dedicades al Sant Crist, a la Mare de Déu en les seves diverses advocacions i als sants.

Si exceptuem les que corresponen a les façanes d'edificis religiosos, d'un aspecte més monumental, les de les cases particulars són obres d'una gran simplicitat i pobresa d'elements arquitectònics: una simple fornícula, a vegades formant arc, la imatge, protegida dels elements per un vidre i el fanalet que antigament era una llàntia, ara dotat de corrent elèctric.

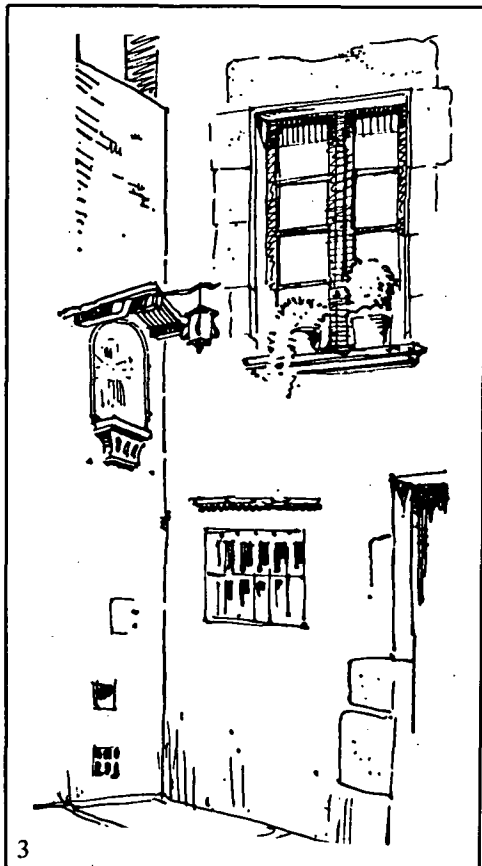
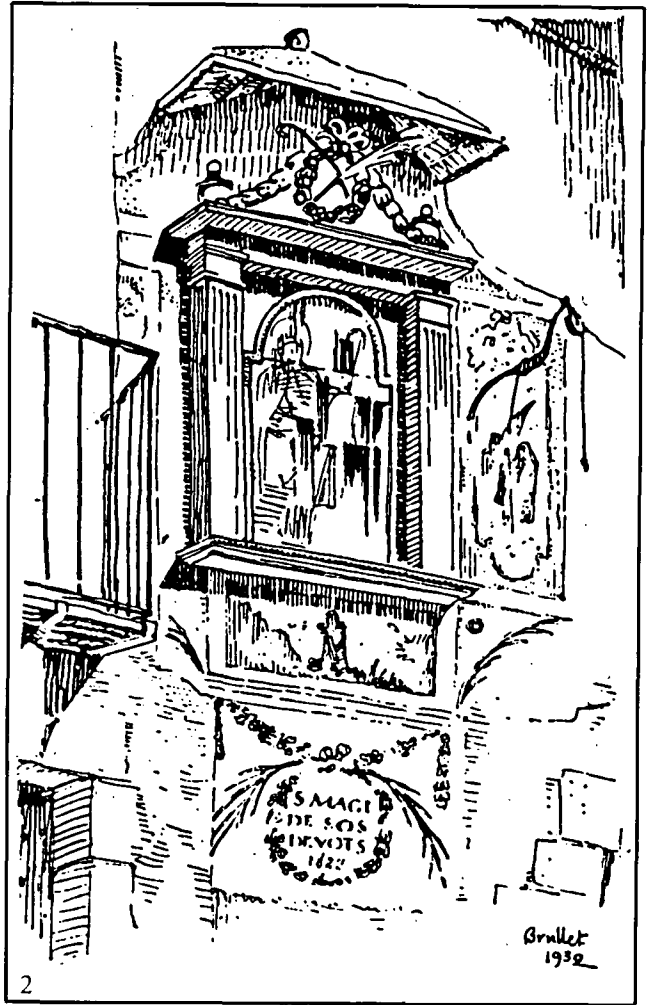
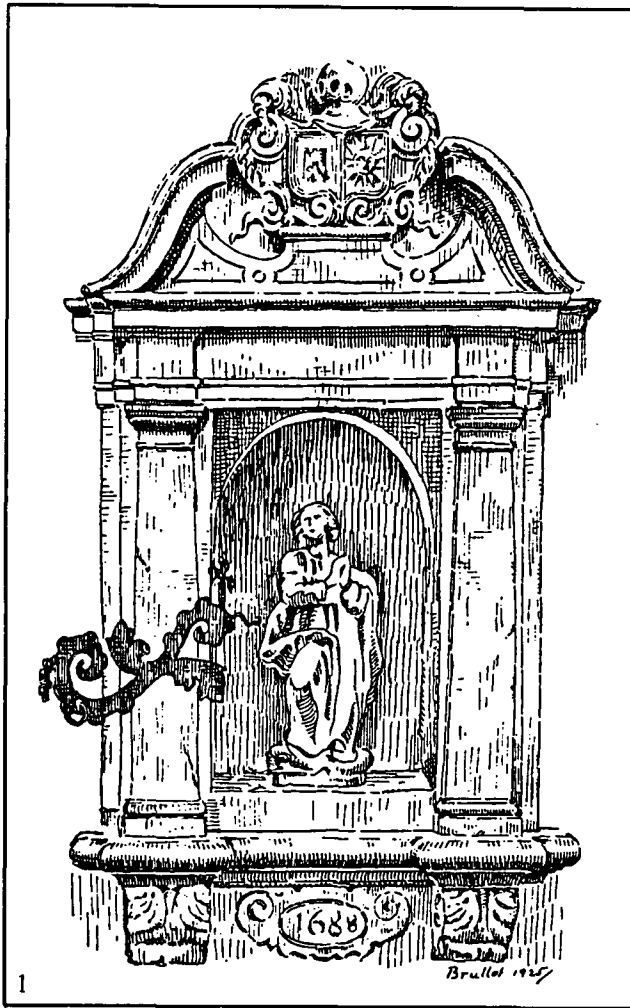
Les capelletes més antigues eren del segle XVII, però la majoria de les que hi ha actualment són restauracions de les dels segles XVII i XIX ja que els fets del 36 i l'ordre de l'Ajuntament del 21 de setembre de 1937 que obligava que *no quedin vestigis de les capelletes* a les façanes (1) foren la causa de la seva total destrucció.

Coneixem algunes de les antigues capelletes per testimonis fotogràfics i pels dibuixos publicats: al "Bloc Mataroní" (2) el de l'arquitecte Cabanyes amb la imatge de l'antiga Fonda de Montserrat i els del també arquitecte, el nostre col.laborador Sr. Miquel Brullet al "Pensament Marià" (3). Un treball del Sr. Marià Ribas en el núm. 16 d'aquests FULLS (4) ens presenta un bell plafó de rajoles de l'any 1672 que hi havia a la núm. 5 del carrer de Sant Simó.

Al mateix carrer, al núm. 6, hi havia la capelleta que portava la inscripció "S. MAGI DE

Capelleta de les Santes, al carrer d'En Pujol, abans de 1936.
Fotografia Sebastià Mont i Bas.

SOS DEVOTS. 1823” que oferia un curiós conjunt d'elements arquitectònics i d'esgrafiats que la feien destacar entre les altres capelletes.

A la casa Palau, davant de Santa Maria on avui hi ha un petit jardinet, hi havia una capella de pedra picada dedicada a la Puríssima. Era potser la de millor qualitat artística i tenia com a ornamentació l'escut familiar i la data, 1688. Sortosament fou desmuntada i es conserva actualment a l'espaiosa entrada de Can Palau de la Riera.

El Sr. Marià Ribas, que tants testimonis té estudiats del nostre passat, en un plànol de Mataró dels anys 30 havia indicat 73 capelletes. Avui n'hem registrat 28 i podem assegurar que una bona part d'aquestes capelletes foren restaurades gràcies a les gestions efectuades pel Sr. Lluís Ferrer i Clariana que treballà incansablement per tot el que significava la restauració i la conservació dels elements que caracteritzen la identitat del nostre poble. Al carrer d'En Pujol, on vivia, hi trobem la de Sant Gaietà i la de Sant Desideri, obres de l'escultor Jordi Arenas i la de les Santes, que tenia unes imatges fetes pel nostre darrer ceramista Sr. Florentí Serra. Aquestes Santes, ara al Museu Arxiu de Santa Maria, són una còpia de les que havia fet Gurri pel retaule de la Basílica.

En ser enderrocada la casa on hi havia la capelleta dedicada pels veïns del carrer que foren els primers mataronins en donar culte a les santes, la capelleta fou substituïda per la que hi ha al nou edifici de la Caixa d'Estalvis amb les noves imatges, obra de l'escultor Cusachs. Tot el que s'ha guanyat en monumentabilitat de l'edifici i qualitat artística ha estat en detriment de l'ambient característic d'un dels carrers més típics de la nostra ciutat vella. Recentment a la casa que fa cantonada amb la Riera s'ha restaurat la capelleta del Sant Àngel amb una imatge de l'escultor Puiggalí.

Cal destacar l'evolució de la capella de Sant Sebastià: primerament una fornícula al Portal de Barcelona, després una capella amb porta al carrer, i darrerament la restauració per part de l'Ajuntament, després de la renovació de la casa. S'hi ha col·locat una escultura de Perecoll.

El *Pla especial del Catàleg del Patrimoni Arquitectònic* (5) en el seu Capítol 5è. inclou la protecció de les *Capelles Votives: no sols pel seu valor artístic, sinó en especial pel seu significat històric definidor d'una època i uns costums que han donat identitat i personalitat a molts carrers i sectors de la ciutat.*

Cal que tinguem consciència del valor que poden tenir fins i tot els aspectes més humils dels nostres costums i hem de fer el possible per conservar-los i restaurar-los.

Hi ha encara a Mataró moltes capelletes tapades i voldríem que aquestes ratlles fossin un estímul per la seva restauració.

Rafael Soler i Fonrodona.

NOTES

- 1.- “Llibertat, Òrgan antifeixista del Consell Municipal” (Mataró), 21 setembre 1937.
- 2.- “Bloc Mataroní 1926” - (Mataró: Edicions del Diari de Mataró), Fulls 27-28 abril 1926.
- 3.- “Pensament Marià, Bisetmanari d'Acció Catòlica” (Mataró), Núm. 1496, 26 juliol 1932.
- 4.- RIBAS i BERTRAN, Marià: *Una interessant obra d'art popular desapareguda a Mataró*, “Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria” (Mataró). Núm. 16 (abril 1983).
- 5.- *Pla Especial de Protecció i Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de la Ciutat de Mataró*. Capítol V, Art. 4t. Aprovat pel Ple Municipal el 3-12-81 Ajuntament de Mataró, 1982.

- ◀ 1 - Capella dedicada a la Puríssima. Avui a l'entrada de Can Palau de la Riera. Procedeix de l'antiga casa pairal d'aquesta família, situada a la cantonada del carrer de Santa Maria amb la plaça del mateix nom, avui enderrocada. Dibuix de Miquel Brullet (1925).
- 2 - Aspecte que oferia la capelleta de Sant Magí a la casa núm. 6 de la Baixada de Sant Simó. Dibuix de Miquel Brullet (1932).
- 3 - Racó del carrer de Beata Maria amb la capelleta de la Mare de Déu dels Dolors. Publicat al *Pensament Marià*, del 26 de juliol de 1932. Avui sortosament encara conserva el mateix caràcter.
- 4 - Relleu de la capelleta de la Mare de Déu de Montserrat, existent a la Fonda Montserrat al Camí Ral. Va figurar a la façana del nou Hotel Suís, fins l'any 1936. Dibuix de J. Cabanyes. Bloc Mataroní, 1926.